

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak területegért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzék bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Mértékletességi egyletek.

K.-Vásárhelyt, 1890. aug. 12.

A gondoskodás, melylyel az állam az italmérés körül eljár s annak jövedelmét úgy szólva teljesen kiaknázni igyekszik, azt juttatja eszünkbe, hogy az államháztartás terhes voltának lidércnyomása alatt csak a pénzügyi tekintetek dominálnak s a kérdés erkölcsi oldala majdnem egészen mellőzve van.

Az állami italmérési jövedékről szóló legújabb törvényeinkben a pénzügyi szempont az uralkodó, melynek érdeke nem a kimérő helyek kevesbítését s a szeszese italok fogyasztásának korlátozását hozza magával, sőt inkább az ellenkezőt, hogy az innét származó jövedelmek az államháztartást könnyítsék s a jogosítottak kármentesítését fedezzék.

Alig szükséges mondani, hogy az erkölcsi tekintetek mellőzése mekkora veszélyt rejt magában.

Sokat hangoztatott igazság az, hogy a nép nyomorának, megromlásának egyik legfőbb oka, a büntettek egyik legtermékenyebb forrása tapasztalás szerint az alkohol, a szeszese italok, különösen a pálinka mértéktelen élvezete s az erre alkalmat nyújtó, minden lépten-nyomon kínáló koresma. Az igazságszolgáltatás körül foglalkozó egyének tudják legjobban, hogy az emberi élet és az emberi test épsége ellen intézett erőszakos büntettek legnagyobb része szeszese italoktól felhevült hetvenkedésre, henczegésre buzdult vagy felbőszült emberek által követtetik el. De ettől eltekintve is kimaradhatatlan következtetése a lélek és test elsatnyulása, külső és belső elcsenévés, elszegényedés, feldult családelel, nők s gyermekek elhanyagolása, sőt kintása, koplaltatása, család-atyák és anyák kora halála, a szegényházak, kórházak, fegyházak s tébolydák népességének tulzaporodása; fogantatásuk s világra születésük óta beteg, satnya nemzedék, szóval végtelen gyász és nyomor. A koresma és pálinka után jó, vagy inkább azzal karöltve jár a nemi kicsapongás s erkölcselenség; a zabolátlan kéjvágy gyakori következtetése, a tolvajság, sikkasztás, hamisítás, sokszor rablás és gyilkosság.

A népképviselő s a kormányok elsőrendű szent gondja közé tartoznék, tehát a pénzügyi tekintetek mellőzésével is, az alkoholt s a koresmát a szeszese és pedig mérgezett szeszese italokkal kereskedő szatócsboltokat s pálinkás bódékat szigoruan korlátozni, számukat lehetőleg kevesebbre szorítani, a rendőri órákat pontosan megtartatni s a kores-

makkal többnyire együtt járó prostitútiót alkalmas eszközökkel fékezni s magát az iszákosságot is, mint önmagában kihágást büntetni stb.

Mig a polgárosult Európa legtöbb államában a törvényhozások már régibb idő óta kellő szigorral gondoskodtak, hogy a bűnök e forrása lehetőleg elfojtassék, nálunk az állami tevékenység e téren előbb majdnem hiányzott s mindössze egyes hatóságok italmérési szabályrendeletei említhetők, melyek a bajt némileg korlátozták. Ujabb időben keletkezett törvényeink mellett is a szeszese italok s koresmák dögletes légköre még folyvást és annyira érezhető, hogy azt kell következtetnünk, hogy a törvény rendeletei vagy nem eléggé alkalmasak, vagy fogyatékosan hatatnak végre és a visszaélések a hatóságok pislogó őrszemeit kijátszák.

A törvényhozási hűzagos gondoskodást a veszély elnyomásában támogatni kell a társadalmi tevékenységnek „mértékletességi egyletek“ felállításával. Ily egyletek főleg az északi fekvésű államokban, hol a szeszese italok bővebb használatára maga az éghajlat s életmód vezet az embereket, nagy sikerrel működnek; a szomszéd Ausztriában is 1884. óta fennáll egy „Verein gegen Trunksucht“. Nálunk tudvalevőleg mértékletességi egyletek még nincsenek, pedig a dolog igen szükséges, mert a pálinka nemtelen kultusza, a sokkal nemesebb bort helyéből ma-holnap kiszorítja.

Mily kielégítő eredményre vezethet az alkoholizmus ellen törvényhozási és társadalmi uton következtetesen folytatott küzdelem, fényes bizonyosságot tesz arra nézve Norvégia példája, hol az alkoholizmus a szó-szoros ér-

A „Székelyföld“ tárczája.

M a r g i t.

Elbeszélés.

— A „Székelyföld“ eredeti tárczája. —

Irta: Mihály János.

Igazán boldog és szerencsés az én Kornél barátom . . . Csak nem rég, hogy az egyetemet végeztük s már is ott pompázik az én barátom újján egy csillagó valami, mit a boldogok jeggyüürnek hívnak. S ha még ehhez hozzá számítjuk a kitűnő állást, a melyre Kornélt közelebből megválasztották, elmondhatjuk, hogy a legboldogabb halandók egyike. És mégis ő nem így gondolkozik; mert akárhányszor találkozom vele, mindig izgatottnak és nyugtalanul látszik; arcán mindig valami melancholikus vonás húzódik végig, a mely talányként tűnik fel előttem.

Sokszor is faggattam már, hogy világosítson fel helyzetéről, de akkor mindig fájdalmasan pillantott jeggyüürjére és másra fordította a beszéd tárgyát. Pedig jól tudtam, hogy nem lehet valami nagy baja, mert oly gyönyörű jegyes mellett, mint a milyennel ő birt, nevetésének is tűnt volna fel bántódnia; de azért véghetetlen kíváncsi voltam az arcz fájdalmas vonásának titkára, mert biztosan következtettem, hogy azon titokkal együtt meg fogom tudni a jegyesével való ismeretség kezdetét és folytatását is. És következtetésemben nem csalódtam.

Egy szeptemberi délután együtt sétálgatva, újra előhoztam a dolgot, midőn Kornél így szólt:

— Nem bánom tehát, tudd meg, a mire oly kíváncsi voltál és vagy; egyet azonban kikötök: hogy senkinek fogsz róla szólni. Ennyit, mint igaz és őszinte barátomtól — mindenesetre megkövetelek. Kezet rá!

És én jobbot nyújtam, mit Kornél hévvel szorított meg.

„A hosszú évek sora — kezdé Kornél — mily hatalmas változást tud előidézni az ember halandó testén! De azért nehogy öregségre gondolj kedves barátom, az említett szavak után! Ne képzelj egy — az idő rombolásai miatt — összeaszott porhüvelyt, irtóztató ráncos arccsal, melynek rózsáit a sorvasztó betegség emészto körmei és idő kiméletlenül letépték; félszemmel, behorpadt mellel, bénán, szóval nyomorékul. Oh nem ilyen az, ki boldoggá és boldogtalaná tett engemet.

Nyolcz évvel ezelőtt láttam Margitot utoljára. Nem is hosszú idő! De elég arra, hogy az igénytelen, a gyermek Margitot — kívül én akkor egyáltalában nem rokonszenveztem, pedig rokonom volt — oly gyönyörűvé és előttem oly ismeretlenné változtassa, hogy . . . szörnyűség! . . . be kellett magamat mutassam.

Most minden évben — folytatá Kornél — úgy az 1889-ikben is, mikor az egyetemet végeztük,

elhatározott szándékom volt: a szüniöt nagybátyámnál tölteni és pedig akkor annyival is inkább, mert az utolsó vizgákat sikeresen kiállva, mint orvosnak, nem kellett többé az egyetemi élet keserveire gondoljak. Már alig vártam, hogy otthon lehessenek. A várt pillanat végre elérkezett és egyszer csak azon vettem magam észre, hogy a nagybátyám kapuján kanyarodom befelé. Csakhamar az előszobában voltam, hová pajzán nevetés hallatszott. Még egy lépés s én is benntermettem a nevetők közt. Szokásom szerint én is belevegyültem volna, minden ok nélkül, a nevetésbe, ha valami ígésző bámolatba nem ejt . . . Pedig nem volt semmi ismeretlen előttem; ugyanazon szobák, tárgyak, diszitmények stb., ugyanazon régi alakok: a nagybátyám kedves leánya Nellike és barátnője Irma; de ott volt ám még egy harmadik nő is, ki előttem egészen ismeretlennek tűnt fel.

Egy fiatal, alig 16 éves leányka volt, a gyermeket üdőség harmatgyöngye kifejezésével, de oly érdekes vonásokkal, melyek mély érzelmet, minden nehézséget leküzdő tetterőt és bizonyos szellemi magaslatozt mutatnak. Egy gyöngy, hirtelen nőtt alak, halvány rozsásfelegű arccsal, azokkal a ragyogó, bogár fekte szemekkel, hajnalpiros ajkán az örökös mosolylyal; junói habtermettel s piczi lábakkal. Szóval, egy földre szállott angyal, kinek csábító szépsége elbűvöli a halandók férfi nevet viselő részét s piczi lábacskaik elé hódoltatja az imádók összes . . . kiállhatatlan seregét. Ez volt Margit, a kit azonban nem ismertem fel.

Ott álltam mozdulatlanul és oly zavartan, hogy

telmében ma már kivesző félben van. Már több mint ötven éve, hogy ez országban a nagyon elterjedt iszákosság elleni társadalmi működés megkezdődött s az első egyesület megalakult, mely csakhamar több hasonlóknak életbeléptetvonta maga után. Ez egyleti működés élen, mely a szesz italok káros hatásait fejtegető előadások tartását s népszerű iratok terjesztését is teendői közé sorozta, tekintélyes kormányférfiak s polgárok állanak s maga a király is figyelemmel s részvétellel kísérte azokat. A mértékletességi egyletek behálózta az egész országot s annak másfél millióra menő lakosságából 30 ezer csatlakozott az egyletekhez, jó példát mutatva a többinek is a mértékletességben. A meggyőződés, mely a társadalmi mozgást teremtette, átment a törvényhozásba is s egymást követték a czélszerűnél-czélszerűbb intézkedések, melyek az iszákosságot s annak forrásait és alkalmait korlátozzák. Köztünk is sokan vannak, kik e nagyfontosságú kérdés megoldásáról gondolkoznak. Amde tegyük e téren is valamit, alakítsunk mértékletességi együletet, abból az államnak csak úgy, de nemzetnek erősödése s az egyeseknek erkölcsi és anyagi boldogulása származhatik.

B. V.

SZEMLE.

Vilmos német császár angolországi látogatása véget ért, s ma már a szenvedélyes utazó császár Helgolandba, birodalmának új tartományoskájába érkezett, hogy ott lakomával ünnepelje meg Helgolandnak a német birodalom kötelékébe való átadását, a mi már tényleg megtörtént. A helgolandiaknak Viktória angol királynőhöz intézett feliratára a királynő nevében a következő válasziratot küldött meg a helgolandiak számára: „Kötelességemhez képest ő felsége elé terjesztettem a feliratot, melyet ő felsége sok szeretettel fogadott. A királynő megelégedéssel ismeri el a lakosság loyaltását, melyet ez az ő kormányzása alatt tanusított, s a legőszintebben kívánja nekik, hogy továbbra is jólétben és megelégedésben legyenek, s meg van győződve arról, hogy a német császár mindent meg fog tenni, hogy számukra a jólétet és megelégedést fentartsa.”

A német császár angolországi látogatásának politikai jelenségről érdekes londoni levelet küldött a Post. E levél így hangzik: „Valamint Vilmos császárnak múlt évi osbornei látogatása kiinduló pontja volt az angol-német egyezség létrejövetelének, valamint hogy a walesi hercegnek erre következett berlini látogatása és ott való nagyszerű fogadtatása nem volt hatás nélkül: úgy most a külügyminisztérium köreiben az a hír ke-

ring, hogy a német császárnak mostani osbornei látogatása nem maradhatott politikai jelentőség nélkül és hogy közte, a királynő, a walesi herceg és Salisbury lord közt megbeszélések történtek, a melynek eredményei talán nem kevésbé fogják meglepni a világot, mint az angol-német szerződés.” A Post azonban kétkedik abban, hogy az egyezséget már a múlt évben előkészítették. De az értesítés a hangulat jellemzése szempontjából mégis figyelemreméltó. Mint egy berlini távirat jelenti, Vilmos császár megígérte Viktória királynőnek, hogy a jövő esztendőben újra elmegy Angliába és akkor néhány napot Londonban tölt.

A németországi antiszemizmussal foglalkozik a „Nation” egy cikkében Rickert birodalomgyűlési képviselő. Rámutat a németországi antiszemiták, különösen a badenieknek és a hessenieknek amaz újabb rendszerére, melyekkel a legutóbbi választásoknál a kartelpártokat elnyomták; konkrét adatokat közöl ama rendkívüli izgatásokról, a miket lapjainkban üzenek, s bizonyítja azt, hogy az alkotmányos egyenjogúsággal ellentétben a zsidók nem lehetnek az ő kvalifikációjuknak megfelelő számban bírák, tisztek és hivatalnokok. Cikkét azután így végzi:

„A védelemnek elmulasztása nagy hiba lenne. Ez első sorban a keresztények becsületbeli kötelessége. Tiltakozzanak a keresztények a közéletnek egy nemzeti czég alatt követett hazafiatlan és keresztényietlen izgatás által való megmérgezése ellen. Becsületbeli kötelessége továbbá a keresztényeknek az is, hogy ne nyugodjanak, míg az egyenjogúság, a mely törvényeink értelmében a zsidó polgártársainkat megilleti, minden irányban tényleg meg nem valósul. A német nemzetnek végeznie kell és végezni is fog az antiszemizmussal, mert az hazánkunk szegénye volt és az is marad.

A macedóniai bolgár püspökök beiktatása alkalmából a „Videlo” figyelemre méltó cikket közöl Szerbiának mostani külügyi politikájáról, s a cikk a szerb radikálisok és liberálisok orosz-barátságát a szerb állameszme ellen való árulásnak mondja. Egyedül az Oroszországhoz való közelség, melyet az egyesült liberális és radikális ellenzék inaugurált, oka ama kudarcoknak, melyeket Szerbia külügyi politikája szenvedett. Az Oroszországgal való nyílt szövetség okozta az Ausztria-Magyarországgal, Törökországgal, Bulgáriával való feszült viszonyt és ez készítette Angliát arra, hogy a hármass szövetség nagyhatalmaival szövetségbe, támogassa Bulgária követeléseit.

Az Ausztria-Magyarországgal szemben fennforgó kereskedelmi konfliktus; Szerbiának az a kudarcza, hogy a porta nem akar elégtételt szolgáltatni a prisztinai szerb konzul meggyilkoltatásáért; a szultán legújabb rendeletei az úszkubi és ochridai püspökök kinevezetése tárgyában

kizárólag annak következményei, hogy Szerbia elfordult a hármass szövetségtől.

Oroszország egyebiránt épenséggel nem barátja Szerbiának, mert a macedóniai püspökök kérdését maga is Bulgária javára kívánta eldöntetni a portánál. Oroszország csak Ferdinánd fejedelemnek és Stambulov kormányának, nem pedig Bulgáriának ellensége. Oroszország ellenkezőleg egy Nagy-Bulgáriát szeretne.

Szerbia csatlakozása Oroszországhoz, a mely a szerb állameszmének a nagy szláv eszme alá rendelését feltételezi, valamint a többi fennemlített körülmények a szerb állami érdekek megsemmisítését jelentik. Szerbia szlavofil politikája vitte Ausztria-Magyarországot Boszniába és Hercegovinába, Bulgáriát pedig O Szerbiába és Szerb-Macedóniába fogja vezetni.

A török-montenegrói határon, dacára a két kormány fáradozásainak, nem tartható fenn a béke és a nyugalom. Mint egy cetinyei távirat jelenti, e hó 7-én a malissorok egy csoportja hatolt át Andrieвица közelében a határon s egy montenegróit meg akartak ölni. Erre harcz támadt, melyben öt albán és egy montenegrói elesett. Tahir pasa, a porta biztosa, Beranéból Plava-Gusinyébe ment, hogy megbüntesse a vétkeket és helyreállítsa a rendet.

T a n ü g y .

Értesítés a brassói m. kir. állami keresk. akadémiába való felvételekről.

A három évfolyamu brassói állami kereskedelmi akadémia I-ső osztályába oly növendékek vétettek fel, kik a gymnasium, real- vagy a polgári iskola 4 osztályát sikerrel végezték, vagy a kik legalább 14 évesek és az említett iskolák ezen osztályaiban taníttatni szokott tantárgyakból felvételi vizsgálatot állanak ki.

A II-ik és III-ik osztályba való felvétel valamely hasonrangu intézet megfelelő bizonyítványa alapján történhetik.

A felvételre minden tanuló személyesen és atyja, anyja, gyámja vagy azoknak külön megbízottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni.

Az intézet helyén nem lakó szülők és gyámok, gyermekük vagy gyámfiuk felvételekor alkalmas helyettest kötelesek bemutatni; hogy ha az elszállásolás ellen az igazgatónak kifogása lehet, a mennyiben a gondviselést elégtelennek találja, a tanulóknak más helyre leendő elhelyezését fogja követelni.

A tanulóknak kellő elszállásolásában az igazgatóság készséggel nyújt segédkezt.

A tanulók felvétele szeptember hó 1-ső és 2-ik napján d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6 óráig történik az intézet helyiségében (Nap).

Az 1887. évi XXII. t. cz. 5. § a értelmében a felvételre jelentkező tanulók kötelesek a védhimlő-ujraoltást igazoló bizonyítványt bemutatni.

Fizetendő díjak: Mindenki tanuló a beiratás alkalmával tartozik fizetni 2 frt beiratási díjat; 1 frtot az ifjúsági könyvtár gyarapítására s 50 krt az értesítő költségeire. Ezen díjak fizetése alól senki sem menthető fel. A második évfolyamba lépő tanulók kötelesek a vegytani gyakorlatok alkalmával használandó szerekért 2 frtot fizetni s az eszközök biztosítása fejében 3 frtot letétbe helyezni, mely utóbbi összeg azonban csakis a vizgázatlanság miatt előfordulható kár értékéig fog igénybe vétetni.

Tandij egész évre 18 frt, mely összeg vagy egyszerre a beiratáskor, vagy két részletben: szept. és febr. hónapok első napjaiban fizethető le.

Tandijmentességre csak oly tanulóknak lehet kilátása:

a) ki jó magaviseletű s ki az előző tanévről legalább jó, azaz oly bizonyítvánnyal bír, melyben a szépírást, éneket és testgyakorlatot nem számírtva, egyenlő több elégséges osztályzat nem foglaltatik;

b) a tandijnak két harmadára, felére, vagy egyharmadára mérsékléseért olyanok folyamodhatnak, kik ebbeli kérelmüket családi és vagyoni körülményeikkel támogatják;

c) kérelmező csak a tanuló szülője vagy ennek helyettese lehet.

A kérvény a nagyméltósági vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urhoz címelve, mindjárt a beírás alkalmával az igazgatónál nyújtandó be.

A kérvényhez csatolandó: a) iskolai bizonyítvány az előző tanévről; b) egy évnél nem régebbi keletű szegénységi vagy vagyonatlansági bizonyítvány.

A kérvény és mellékletei bélyegmentesek, ha hiteles szegénységi bizonyítvánnyal vannak ellátva.

a keresztneveken mutatam be magam Margitnak, mire természetesen általános nevetés következett. De csakhamar tustem a bemutatás izgalmain és meglepetésem akkor érte el legnagyobb tetőpontját, a midőn Nellike szavait magamban ismétlém:

— Oh, Kornél, de feledékeny vagy! Hát elfelejtetted kedves rokonodat: Székelykeőy Margitot? Az ám Margit!

Nem untatlak kedves barátom — így folytató Kornél — a további társalgás folyamával; fölösleges azt is mondanom, hogy egész délután kitűnően mulattunk. Margit engem valóban meglepett s midőn késő este hálószobamba mentem, önkénytelenül felkiálték: „Vagy ő lesz az enyém, vagy senki a világon!” És azután jelmondatom lett: „Vagy ő, vagy senki!”

Másnap, harmadnap és ezentul mindig arról győződtem meg, hogy szobámban egy gyöngéd női kéz naponta szebbnél-szebb virágokat halmoz össze; közülök soha sem hiányzottak kedvenceim: a rózsabimbók. S mindig oly boldog voltam szobámban, ha nyugalomra tértem, mert tudtam, hogy az ő szelleme van velem. S ezt a boldog tudatot fokozták a további napok. Mindig, mint szikrázó tűzoszlop lángolt vágyam Margitot birni; s ezen vágyam közepette úgy gondolkodtam, hogy itt nem lehet gondolkozni, hanem két kézzel kell a szerencse után nyulni. Hisz az első pillanat óta

élt szívemben a tiszta szerelem, melyet csak az: eszmény ébreszhet fel az ifjú lélekben. S e közben én soha, még álmaimban sem hallottam egyebet, mint a Margit lágy zenéjé hangját, játszi szellemességeit és nem láttam mást, mint sokat ígérő tekintetét; mert ha én szeretek valakit, szerelmem egész melegével és hevével, akkor rám nézve megszünt lenni az egész mindenség, az egész világ. Akár talál a szenvedélyes izgalom viszonzásra, akár nem: a szív elveszti fogékonyágát minden iránt, a mi ezeken kívül történik. És az enyém viszonzásra talált...

Naphosszat együtt voltam Margittal a Nellike és az Irma társaságában. Kedvenc helyünk a kerti lugos volt, de elbarangoltunk mindenfelé a közeli erdőbe, a rétre; horgásztunk, rákásztunk stb. s e közben bő alkalom nyílt Margit szépségét és nemes szívét bámulni. Sokszor csak ketten voltunk; ilyenkor mindig biztosan kiolvastam szemeiből a gondolatait. S Margit szemei oly világosan tolmácsolták a szív szerelmét, annyira elárulták titkát, hogy az ajk szavaira nem igen vala szükség. Pedig épen arra voltam nagyon kíváncsi, hogy a piros ajkak megnyíljanak.

(Vége következik.)

Végül megjegyezni kívánjuk, hogy a nagymélt. vallás- és közoktatási miniszter urnak 1890. évi december hó 17-én 40840. sz. alatt kelt magas rendelete szerint ezen intézet az egyévi önkéntesség kedvezmény tekintetében a főgymnasiummal és főreáliskolával egyenrangúnak nyilvánítottván, azon tanulók, kik az intézetbe lépéskor kimutatják, hogy a gymnasium, reál- vagy polgári iskola négy alsó osztályát elvégezték, s a kik a zárvizsgálatot sikerrel fogják kiállani, az egyévi önkéntesség kedvezményében részesülnek.

A szorosabb értelemben vett kereskedelmi pályán kívül pedig az intézetet jó sikerrel végzett növendékek az 1883. évi, a köztisztviselők minősítéséről szóló I. t.-cz. alapján több hivatali pályára képesítettek.

Az igazgatóság.

Értesítés a brassói állami középfaipariskolába való felvételekről.

A tanulók beírása szeptember 1-ső napjától 10-éig tart. — Az intézetbe rendes tanulóul felvétetnek:

a) azok, kik az iparos tanulók számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték s legalább is jó osztályzatu bizonyítványuk van;

b) kik a felső-népiszkola három évi tanfolyamát bevégezték s legalább is jó osztályzatu bizonyítványuk van;

c) azok, kik a polgári iskola, gymnasium vagy reáliskola négy alsó osztályából jó sikerű bizonyítványt nyertek;

d) iparos segédek és mindazok, kik az a), b) vagy c) pontban kívánt készütséget felvételi vizsgálat után bizonyítják.

Általában megkívánatik, hogy a belépni kívánó növendék a faiparban már előre gyakorlatot szerzett legyen; továbbá, hogy minden tanuló az első és második tanévben kiadott két havi szünidő alatt a gyakorlatban foglalkozzék.

A felvételi feltételeknek különben megfelelő s már a gyakorlatban működött tanulók a nem gyakorlottak felett előnyben részesülnek.

Az 1887. évi XXII. t.-cz. 5. §-a értelmében pedig a védhimlő-ujraoltást igazoló bizonyítvány bemutatása mellett vétetnek fel a tanulók.

A tanítás díjmentes.

Az intézettel kapcsolatban álló konviktus által nyújtandó kedvezmények s azok elnyerésének feltételei a következők:

1. A konviktusban egy tanuló élelmezési költségei egy havi időre a következőleg állapítatnak meg:

a) Reggeli, ebéd és vacsora kenyérrel 14 frt.

b) Ugyanaz kenyér nélkül 12 frt.

2. A felvett tanulók fizetők és ösztöndíjasok.

A) Fizetők:

a) kik a köztartás egész díját fizetik;

b) oly közel vidékiek, kik az ebédért kenyér nélkül 4 frt 50 krt s kenyérrel 5 frt 25 krt fizetnek.

B) Ösztöndíjasok:

a) Az E. M. K. E. 100 frtos ösztöndíját élvező egy tanuló;

b) kik az intézettől ebédet és havi pénzsegélyt nyerne;

c) kik az intézettől ebédet nyernek kenyérrel, vagy a nélkül.

3. Fizetési helyre — a jelentkezéshez képest — korlátolt számmal vétetnek fel tanulók.

4. Az ösztöndíjas helyek száma és minősége a jelentkező tanulók anyagi s egyéb viszonyaihoz képest a tanári kar által a felvételek után állapítatik meg.

A kik akár a fizetéses, akár az ösztöndíjas helyre felvétetni óhajtanak, előképzettségüket és esetleg szegénységüket igazoló okmányokkal felszerelt kérelmüket szeptember hó 1-ig nyújták be az igazgatósághoz.

Az intézettől végbizonyítványt nyert tanulók a következő kedvezményekben részesülnek:

1. A nagymélt. földmiv., ipar- és keres. min. urnak 1887. évi decz. hó 20-án 64831. sz. a. kelt magas rendelete alapján az asztalos és esztérgályos ipar önálló üzésére fel vannak hatalmazva.

2. A nagymélt. közmunka- és közlekedési miniszter urnak 1889. évi ápril hó 26-án 17129. sz. alatt kelt magas rendelete alapján a magyar kir. államvasutak műhelyeibe 1 frt 20 kr napidíj mellett gyakornoki minőségben léphetnek be, hogy a vasuti kocsi-építéshez szükséges ismeretek megszerzése által műasztalos vagy bognár művezetők képeztesse.

3. A nagymélt. vallás- és közokt. miniszter urnak 1889. évi március hó 15-én 45386/1888. sz. alatt kelt magas rendelete alapján felvétetnek a budapesti polgári iskolai tanítóképezde ipari szakcsoportjába.

4. Azon tanulók, kik az intézetbe lépéskor kimutatják, hogy a gymnasium, reál- vagy polgári iskola négy alsó osztályát elvégezték, egy évi önkéntességi joggal bírnak.

Az igazgatóság.

Értesítés a henlakással összekötött kolozsvári kereskedelmi akadémiáról.

A kolozsvári kereskedelmi akadémiába oly növendékek vétetnek fel, kik a gymnasium, reál-, vagy polgári iskola négy alsó osztályát végezték. Az 1890—91. tanévi beiratások szeptember 1—6-ig eszközöltenek. — Tandij egy évre 50 = ötven forint, melynek fele szeptemberben, fele februárban fizetendő; továbbá 2 frt ifjusági könyvtáridj. Az új tanulók 5 frt beiratási díjt is fizetnek. A belakásba 100 tanuló vehető fel s főlvételtért e hó 15-ig kell folyamodni. Belakási díj egy évre 350 frt, mely összeg negyedévenként vagy kivételesen havonként is fizethető. Az 1887. XXII. t.-cz. 4. és 5. §-ai értelmében mindazon tanulók, kik életük 12 éveig nem oltattak be újra, véglegesen mindaddig nem vehetők fel, míg az idézett törvény követelményének eleget nem tettek. Bővebb értesítést nyújtó évi értesítővel készséggel szolgál a szülők megkeresésére

az igazgatóság.

Különfelek.

— **Nép-ünnep.** A kézdívasárhelyi önk. tűzoltóegylet f. évi augsztus 17-én (vasárnap), a Nagy Ferencz féle ligetben nyári táncmulatsággal egybekötött nép ünnepet rendez. Az érdekes és változatos program a következőleg hangzik: 1. Levonulás zene szóval. 2. Tánc és társasjátékok. A legszebben tánczó pár igen szép díjat kap. 3. Zsákfutás 100 méteres síkpályán, a versenyzők nyakig zsákba köttetnek. Az első beérkező 1 ezüst forintost kap. 4. Birkózás. Díj egy penzes-zacsó. 5. Meztlábosok versenye. Futhatnak 16 éven alóli fiúk, párosan összekötve. Az elsőnek érkező pár díja két ezüst pénz. 6. Fazéktörési verseny 1 díjjal. 7. Arboezmászás. A ki felmászik 1 díjat szálkíthet le. 8. Lepényévesi verseny. Díj a lepény közepén egy nagy ezüst pénz. 9. Czelba lövés. 10. Tüzi játék, mozsárlövés és trombita harsogás között 100 röppentyű repül fel a levegőbe. 11. Végül a díjak ünnepélyes kiosztása. Ugy látszik, hogy derék tűzoltóink a mily nemes buzgalommal és odaadással működnek hetenkint gyakorlataik alkalmával, ép oly lelkesedéssel igyekeznek egy kedélyes tréfákban nem szükkülődő népies multság nyélbeütésén. Megvagyunk győződve, hogy a multság az idény legkedvesebb időtöltései között foglal helyet, s ha tekintetbe vesszük, hogy a tiszta jövedelem az egyet felszerelési céljaira fordítatik, alig szükséges, hogy a közönséget a tömeges részvételre buzdítsuk. Megjegyezzük, hogy a multság d. u. 3 órákor kezdődik. A beléptidj 50 kr, gyermekjegy 20 kr.

— **A fürdés áldozata.** Minden esztendőben kiveszi az Olt a maga áldozatát azokból a gondatlan gyermekekből, a kik a sepsisztgyörgyi malomgát alá járnak fürödni. A szomorú esetek száma ismét szaporodott egygyel mult szerdán délután, mikor Balogh András egy 15 éves kis béres a többi pajtásaival vízre kíváncszott, de mélyebben talált beemenni a gát alá, a hol „göbbenőt” ért, a melyben pillanat alatt elmerült. Fuldoklása közben segély után kiáltott, de társai mindannyian kisebbek lévén nálanál, nem merték a mentést megpróbálni s a szerencsétlen Balogh András belefullt a folyóba. Holttestét csak később találták meg s temették el.

— **Ritka rendellenesség.** Kolozsváron az egyetemi bonczitani intézetben egy 37 éves napszámos holt testén „situs transversus viscerum”-ot észlelték. Azok a szerek, a melyek más embernél a jobb oldalon vannak, ennél a munkásnál a baloldalon voltak. A mellkasi bolygidegek, a hasi szervek mind megfordítva feküdtek; a rendes nagyságu máj baloldalt, a gyomor és lép a jobb oldalt voltak. A különös szervezetű ember tifozus tünetek közt halt meg.

— **A világiosi fegyverletétel gyszünnepe.** Augusztus 13-át, a világiosi fegyverletétel gyszónapjának évfordulóját, minden évben megszokta ünnepelni Nagyvárad város közönsége. Negyvenedik éve most annak, hogy önként mondtunk le ezredéves történelmünk legdicsebb folytatásáról. Nagyváradon ez alkalomból az olasz templomban nagy gyszisztentistelelt tartatott augusztus 13-án. Az istentiszteletrre a hatóságok is hivatalosak voltak.

— **A nóna,** mely egy pár hónap előtt oly nagy rémülésére volt az embereknek, itt-ott még mindig kísért. M.-Fodorháza a napokban egy 12 éves fiú kapta meg ezt a különös betegséget. Négy héti csaknem szakadatlanul aludt, míg végre meghalálozott.

— **Viharok.** Orosházán 4 heti rekkenő hőség és nagy szárazság után szombaton 5—6 óra közt erős szél fújt és esővel vegyített nagyszemű jég hullott, mely egy fél óránál tovább tartott és a szőlőben nagy kárt tett. — Mező-Keresztes vidékén pedig mult pénteken pusztított olyan vihar, hogy a kik a budapesti gyorsvonaton utaztak, remegve nézték a kupék ablakaiból az olomszürkéből koromfeketébe átmenő, gyorsrohanású felhőket, melyek szinte leszakadtak. Egyszerre, Mező-Keresztes tájékában, irtóztató szélroham támadta meg a robogó gyorsvonatot úgy, hogy kénytelen volt futását meglassítani, később pedig nyílt pályán megállni. A zugó szél egy kupé tetejét felszakította, s a kik benne voltak csuron vízzé váltak. A szörnyű szél házak tetejét vitte el, nagy élőfákat tördelt ki; a telegramm-oszlopok közül mintegy harmincz darabot döntött le, keresztül fektetve a vasuti síneken, miért is a vonat kénytelen volt megállni, míg a pályát az akadályoktól meg nem tisztították. Az itéletidő Váncsod, Berettyó-Ujfalu felé húzódott, miközben a terhes fellegekől galambtojás nagyságu jég hullott, vastag réteghen terítve be a földet. A gyorsvonat Nagy-Váradra egy órai késéssel érkezett.

— **Csillaghullás.** Azok, a kik a csillagos ég misztériumai iránt valamenyire érdeklődnek, gyönyörűségüket lelhetik egy pár nap óta a rendkívül sűrű meteorhullásban, mely valóságos tűzesőként sziporkázott végiga levegőn. Két ilyen csillaghullás periodusa van az esztendőnek; az egyik aug. 10-től 13-ig terjedt, a másiknak a tetőfoka meg november 13-ikára esik. A legszebb meteorhullásban gyönyörködhetni most annál jobb volt az alkalom, mivel a hold egészen fogytán van, s így a sötét égboltozaton rendkívül ragyogónak látszott a lefutó meteor.

— **A félmillió ternő.** Eötvös Károly e hó 8-án néhány óráig Temesvárt volt és meglátogatta a vizsgálobíró és az ügyész, kinek jelenlétében Farkassal hosszasan beszélgetett. A lottókirály igen izgatott, az új végtárgyalás elé türelmetlenül, de bizalommal néz. A pótvizsgálatnál egyidejűleg ő is eszközölt puhatólásokat, melyek szenzációt fognak kelteni. Legérdekesebb, hogy Eötvös ráakadt arra a Nagy Sándor nevű titokzatos esztérgályoslegényre, a ki az első végtárgyalás alkalmával közölte vele, hogy a mult év augusztus havában egy ismeretlen 15 tokot csináltatott nála. Eötvös a végtárgyalásra több új tanút fog beidézteni, egy azóta megszünt budapesti bankház volt tulajdonosait: özv. Szepessynét és Petrich urat, kiknél Püspökyné évekkel ezelőtt 8000 frtot gyümölcsöztetett, továbbá tíz budapesti lottóügynököt, a kik felismerik Farkasban azt a lottójátékost, a ki tíz számot gyakran nagy összegekkel, összesen 12.000 frttal, rakott meg. A végtárgyalás eltart két hétig; 60 tanut fognak kihallgatni.

— **Vihar és felhőszakadás Ausztriában.** Ausztriában az utóbbi napokban több helyen volt vihar és felhőszakadás. Így Troppauból táviratozzák, hogy ott e hó 7-dikén rendkívül heves vihar dult, mely nagy károkat okozott; a villám több helyen lecsapott és tüzet támasztott. Kazimírban a villám egy Kähler nevű kovácsinast és egy Fröhlich nevű iskolásfiut agyonujtott. Budweisből érkezett jelentés szerint a Cseherdöben nagy felhőszakadás volt, mely tönkre tette a még be nem hordott termést és több száz holdnyi rétet iszappal fedett be. Az Ördögptak óriási folyamammá növekedett és új medret ásott magának; az árvízből egy hatalmas tö is képződött. A nép nagy nyomorral küzd. Schneebergből táviratozzák, hogy ott a felhőszakadás a vasuti töltést több helyen átszakította és a hírat magával ragadta. Erlabrunn állomás viz alatt van.

— **Tömeges fürdés ruhában.** A palermai Carinifürdőben az összes fürdővendégek tolettéi áldozatul esett egy mulatságos balesetnek. Mintegy háromszáz hölgy volt együtt a rotundán, midőn a padló egyszerre beszakadt s a javában csevegő hölgyközönség a vízbe zuhant. A fürdőintézet személyzete nyomban hozzálátott a mentéshez. Ezzel egyidejűleg a fürdői vendégsereg teljes paradében levő fürítgajai is a vízbe vetették magukat s szerencsésen kifogták a teljesen átázott hölgyeket. Azon az egyen kívül, hogy a pompás toilettek tönkre jutottak, semmi más baleset nem történt.

